

[Svend Haugaard.]

bureauer, der som nævnt af ministeren nøjes med helt saglige oplysninger, og som der derfor ikke er grund til at kritisere; men vi har også andre, som går langt videre og tager vidtgående intime beretninger om privatlivet med. Disse oplysninger må ikke alene betragtes som irrelevante, men også i langt højere grad som fejlagtige, fordi de indsamles på meget løsagtig vis af folk uden særligt ansvar for korrektheden. Hvor dybt man vil synke i snagen i andre folks privatliv, siger noget om de pågældendes karakter og troværdighed. Det kan skade en person alvorligt, hvis der videregives usaglige eller forkerte oplysninger. De pågældende får sjældent lejlighed til selv at kontrollere, idet det jo er lidt omstændeligt at skulle tage oplysninger på sig selv gennem de mange eksisterende bureauer. Der findes eksempler på, at helt forkerte oplysninger i en årrække har skadet enkeltpersoner. Dertil kommer, at de intime oplysninger meget let siver ud til en større kreds på arbejdspladsen og i høj grad kan virke krænkende for privatlivet.

Bureauernes virksomhed bør derfor tages op til undersøgelse, og derudfra må overvejes, hvilke midler der kan tages i anvendelse til hindring af misbrug, herunder autorisation, kontrol med anvendte metoder og en stærk begrænsning i bredden af de tilladte oplysninger. Vi mener også, der er grund til at gennemføre en stramning af straffe- og erstatningsbestemmelserne i de tilfælde, hvor der sker misbrug fra bureauernes side.

Det er ved ansættelse i offentlig tjeneste blevet almindeligt med stadig mere udførlige ansættelsesskemaer, og private virksomheder følger temmelig godt efter. Jeg har sikret mig en hel stabel af skemaer, der anvendes forskellige steder i statens virksomhed, og de er meget forskellige. Enkelte nøjes med rent saglige spørgsmål. Det gælder f. eks. børne- og ungdomsforsorgen, som ikke er særlig nysgerrig. Til gengæld er der andre, der går meget vidt og forlanger udførlige svar om fritidsinteresser, om familieforhold, ægtefællers arbejde, hvilke foreninger man er medlem af, restgæld på bil, skatterestancer, gæld i øvrigt, og hvordan man har tænkt sig at få gælden betalt, hvilke sygdomme man har haft,

hvor man har rejst i udlandet og meget, meget mere.

Åbenbart er statsradiofonien et af de virkelig farlige områder, hvor man må vide alt om sine ansatte. Her vil man f. eks. kende navn og stilling, bopæl og ansættelsessted for eventuelle fraskilte eller fraseparerede ægtefæller. Jeg ved ikke, om det er for at indhente de pågældendes anbefaling. Desuden må man angive, om man har nære slægtninge eller bekendte ansat i Danmarks radio eller et eller andet sted i statstjenesten i øvrigt, og i så fald hvem det er. Tænk, om man skulle være så uheldig at have en onkel eller en bekendt blandt statens mange ansatte, som har taget lidt dybt i frimærkekassen eller på anden måde gjort sig ufordelagtigt bemærket. Måske kan det modsat være en fordel, om man personlig kender generaldirektøren. Radiofonien vil også vide, hvilke afdelinger man eventuelt er tilknyttet i hjemmeværnet, og endelig stilles der, som vist det eneste sted, krav om vedlagt straffeattest.

Som et kuriosum skal nævnes, at toldvæsenet spørger, om der er tb eller anden arvelig sygdom i den nære familie. Det er åbenbart ikke gået op for toldvæsenet, at tuberkulose ikke er arvelig.

Gennemgang af den lange række af ansættelsesskemaer giver et meget broget billede; det giver meget lidt ensartethed, selv på områder, hvor man finder, at standardspørgsmål ville være helt naturlige. Man får indtryk af, at der hvert sted sidder en emsig person, som hævder sin egen betydning ved at stille rigtig mange spørgsmål. Det var derfor glædeligt at høre økonomiministerens svar, da hr. Erik Hansen for nylig stillede sit spørgsmål om ansættelsesskemaerne. Jeg synes, det var et klart ja til oprydning, og jeg tvivler ikke på, at det vil ske. Man spørger blot sig selv: hvor længe vil det vare, før der kommer tilbagefald? Forslagsstillerne ønsker derfor at fastholde forslaget om, at der laves mere varige bestemmelser om, hvilke spørgsmål der kan betragtes som relevante.

Endelig er der risikoen for udspionering af privatlivet gennem de nye tekniske muligheder: elektroniske lytteapparater, der kan opfatte samtaler på meget store afstande, båndoptagere, der kan tilsluttes skjulte mikrofoner eller telefoner, uden at